

6. Územní rozdíly indukované potratovosti

Regionální rozdíly v úrovni potratovosti jsou popsány pouze za indukovanou potratovost, protože odráží rozdílný charakter reprodukčního chování v jednotlivých územních jednotkách, zatímco regionální rozložení samovolné potratovosti je důsledkem biologické podmíněnosti a je výrazně méně diferencované. Hodnoty úhrnné indukované potratovosti byly vypočítány za tříletá období za kraje i okresy, aby byl eliminován vliv náhody a případné výkyvy v hodnotách ukazatele. Ve všech sledovaných obdobích dosahovaly nejnižší intenzity indukované potratovosti kraje Pardubický, Vysočina a Zlínský. Ženy v těchto krajích tak spíše zastávají hodnoty, které častěji odporují ukončení těhotenství formou umělého přerušeni, případně jsou úspěšnější v prevenci nechtěného těhotenství. Vysoké hodnoty indukované potratovosti lze ve všech období nalézt v Karlovarském a Ústeckém kraji, s určitým odstupem za nimi byl Liberecký kraj. Územní obraz indukované potratovosti na krajské úrovni tak byl ve sledovaném období poměrně stálý. Podstatněji se změnilo pouze postavení Hlavního města Prahy, které dosahovalo v obdobích 2003–2005 a 2006–2008 nadprůměrných hodnot úhrnné indukované potratovosti, zatímco v dalších dvou tříletých obdobích se nacházelo na úrovni celorepublikové hodnoty.

Tab. 10 Úhrnná indukovaná potratovost podle krajů v letech 2003–2014¹⁾

Kraj	2003–2005	2006–2008	2009–2011	2012–2014
ČR	0,37	0,34	0,32	0,31
Hlavní město Praha	0,41	0,37	0,33	0,31
Středočeský kraj	0,38	0,35	0,35	0,33
Jihočeský kraj	0,36	0,31	0,31	0,32
Plzeňský kraj	0,43	0,37	0,34	0,33
Karlovarský kraj	0,52	0,47	0,42	0,41
Ústecký kraj	0,52	0,48	0,47	0,44
Liberecký kraj	0,44	0,39	0,39	0,39
Královéhradecký kraj	0,42	0,37	0,34	0,34
Pardubický kraj	0,28	0,24	0,23	0,22
Kraj Vysočina	0,30	0,27	0,23	0,23
Jihomoravský kraj	0,32	0,30	0,27	0,28
Olomoucký kraj	0,31	0,27	0,27	0,28
Zlínský kraj	0,26	0,24	0,25	0,24
Moravskoslezský kraj	0,34	0,33	0,32	0,30

1) Hodnota úhrnné indukované potratovosti byla vypočítána za tříletá období.

Regionální obraz úhrnné indukované potratovosti zůstal velice podobný i na okresní úrovni. Okresy s nejvyššími hodnotami ukazatele se obvykle nacházely v severních a severozápadních Čechách, naopak nízká intenzita umělé potratovosti byla typická pro oblast tvořící historickou hranici mezi Čechy a Moravou a jihovýchodní Moravu. V 73 ze 77 okresů došlo ve srovnání období 2003–2005 a 2012–2014 k poklesu úrovně úhrnné indukované potratovosti. Výjimku tvořily pouze okresy Mladá Boleslav a Jindřichův Hradec (hodnota nižší zhruba o 15 %), Olomouc (o 3 %) a Břeclav spolu se Znojmem (stejná úroveň indukované potratovosti). Okresy s největším poklesem (větším než 30 %) byly Pelhřimov, Chrudim, Havlíčkův Brod, Hradec Králové, Prachatice a Plzeň-sever (seřazeno od okresu s největším k nejmenšímu poklesu).

Okres Teplice dosahoval v celém sledovaném období nejvyšší úrovně úhrnné indukované potratovosti. Mezi další okresy s nejvyššími hodnotami patřily Cheb, Chomutov, Ústí nad Labem a Most. Na druhé straně pomyslného žebříčku se potom nacházel okres Pardubice s nejnižší intenzitou umělé potratovosti v celém rozmezí let 2003 až 2014. Ženy s bydlištěm v okresech Žďár nad Sázavou, Brno-venkov, Chrudim, Uherské Hradiště a Třebíč patřily mezi ty s nejnižšími hodnotami úhrnné indukované potratovosti. V čase docházelo ke snižování okresní diferenciace v úrovni tohoto ukazatele. Zatímco v období 2003–2005 činil rozdíl mezi maximální a minimální hodnotou 0,47 UPT na jednu ženu, tak v období 2012–2014 to bylo již pouze 0,31

UPT na jednu ženu. Směrodatná odchylka souboru okresů poklesla ve stejném období z 0,09 na 0,07, což je další důkaz vzájemného přibližování okresů z pohledu intenzity indukované potratovosti.

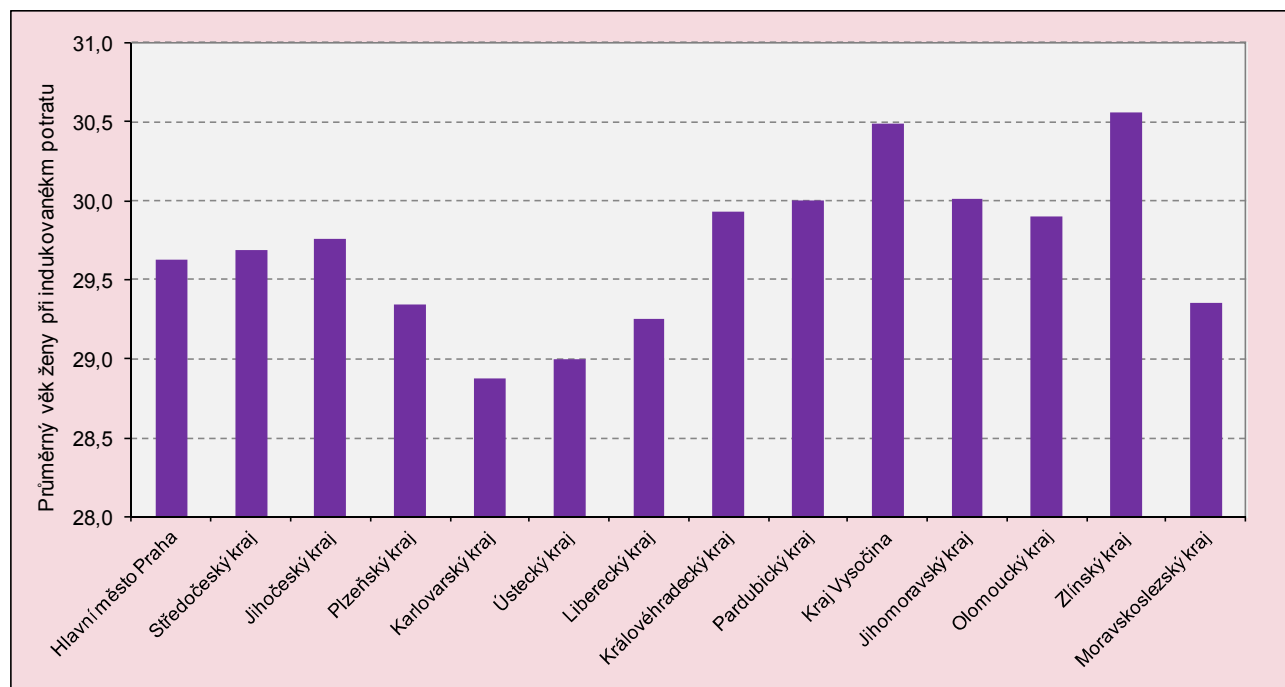
Tab. 11 Okresy s nejvyššími a nejnižšími hodnotami úhrnné indukované potratovosti v letech 2003–2014¹⁾

2003–2005		2006–2008		2009–2011		2012–2014	
Okres	Hodnota	Okres	Hodnota	Okres	Hodnota	Okres	Hodnota
Nejvyšší hodnoty							
Teplice	0,68	Teplice	0,61	Teplice	0,57	Teplice	0,49
Cheb	0,60	Cheb	0,55	Ústí nad Labem	0,51	Cheb	0,47
Most	0,54	Ústí nad Labem	0,51	Chomutov	0,50	Most	0,47
Chomutov	0,53	Chomutov	0,50	Cheb	0,48	Louny	0,44
Ústí nad Labem	0,52	Děčín	0,48	Český Krumlov	0,46	Chomutov	0,44
Nejnižší hodnoty							
Pardubice	0,22	Pardubice	0,20	Pardubice	0,18	Pardubice	0,18
Žďár nad Sázavou	0,23	Vsetín	0,21	Brno-venkov	0,21	Chrudim	0,20
Uherské Hradiště	0,24	Brno-venkov	0,22	Třebíč	0,21	Žďár nad Sázavou	0,21
Brno-venkov	0,25	Chrudim	0,23	Uherské Hradiště	0,22	Třebíč	0,21
Frýdek-Místek	0,26	Žďár nad Sázavou	0,23	Žďár nad Sázavou	0,22	Havlíčkův Brod	0,22

1) Hodnota úhrnné indukované potratovosti byla vypočítána za tříletá období.

Hodnoty úhrnné indukované potratovosti pro všechny okresy a kartogramy vizuálně znázorňující vývoj územního obrazu tohoto ukazatele na úrovni okresů jsou součástí přílohové části publikace.

Graf 9 Průměrný věk ženy při indukovaném potratu v období 2012–2014¹⁾

1) Hodnota průměrného věku ženy při indukovaném potratu byla vypočítána za tříleté období z měř indukované potratovosti podle věku.

Průměrný věk ženy při indukovaném potratu se v letech 2003–2014 výrazně nezměnil nejen na celorepublikové, ale ani na krajské úrovni. Mezi kraji navíc neexistovaly tak výrazné rozdíly jako v případě úhrnné indukované potratovosti. V období 2012–2014 byla nejvyšší hodnota tohoto ukazatele ve Zlínském kraji (30,6 let), Kraji Vysočina (30,5 roku), Jihomoravském (30,0 roku) a Pardubickém kraji (30,0 let). Naopak nejnižší průměrný věk ženy při indukovaném potratu byl zaznamenán v Karlovarském (28,9 let), Ústeckém (29,0 let) a Libereckém kraji (29,2 let). Vyšší hodnoty průměrného věku se tak nacházely v krajích se spíše nižší hodnotou úhrnné indukované potratovosti a naopak.

